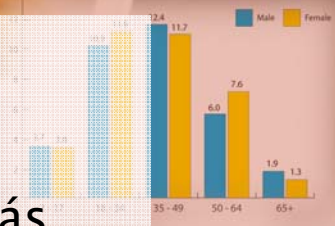

Tamás Béláné

Aktivitás és foglalkoztatás intézményi keretek között

A követelménymodul megnevezése:

Személyes gondoskodási feladatok az alap- és szakosított ellátások területén

A követelménymodul száma: 1853-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-019-50

A MUNKA, A FOGLALKOZTATÁS TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉSE, AZ AKTIVITÁS FONTOSSÁGA

Mindig azt hallottátok, hogy a munka átok, a robot szerencsétlenség. De én mondom néktek, ha dolgoztok, beteljesíttek egy darabkát a föld legmesszibb álmaiból, azt a darabkát, melyet rátok szabtak, amikor az álom megszületett, És amíg munkálkodtok, igazán szeretitek az életet, És az életet munkálkodással szeretni azt jelenti, hogy meghitt ismerősötök az élet legbensőbb titka.

Gibran, Kahlil

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A város szívében működő idősek otthona kirándulást szervez. Az ellátottak egy része gyógyfürdőhelyre, a másik része a Tápiószentmártonban lévő Attila dombra szeretne menni. A tervezgetés során az ellátottak elmondják érveiket az egyik, vagy a másik hely jótékony hatásáról. A gondozónő azzal nyújt segítséget, hogy tájékoztat az utazással töltendő időről, a települések közötti távolságról, és arról is, hogy milyen arányban voltak már gyógyfürdőben, illetőleg más helyen. Mivel az Attila domb jótékony hatását nem sokat ismerik az ellátottak közül, megbeszélik, hogy utánanéznék, és a legközelebbi alkalommal folytatják a tervezgetést. János bácsi vállalta, hogy "felderítést" végez ismerősei körében, akik már jártak az Attila dombon.

Időközben a klub többi tagja kiállításra készül. Meghívták a közeli településen működő tagtársaikat, hogy ők is hozzák el saját munkáikat. Összeírták, hogy milyen saját készítésű munkákat "neveznek" be a kiállításra. Azért, hogy a megbeszélte nap kellemes, barátságos, jó kedélyű, vidám legyen, még egy kis műsorról is készült az idősek klubja.

A klub nőtagjai megbeszélték, hogy a találkozóra mini fánkot sütnék, teát főznek a klub melegítő konyhájában. Az uzsonna hozzávalóit az idősek klubja "kávépénzéből" biztosították.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A MUNKA RÖVID TÖRTÉNETE

Mit nevezünk munkának?

Erőnk és tehetségeink felhasználását, okszerű alkalmazását, oly eredmény létrehozására, mely embertársaink és saját magunk javára válik. A mi jót éldehet az ember e földön, azt mind a munka szerzi meg neki. A munka az emberi lény örök törvénye, a míg a világ világ lesz és az ember ember, a munka legszentebb kötelessége. Minden társadalmi élet a munkán alapszik. A munka által hódítjuk meg a nyers anyagot, mely mindenünnen körülvesz, s alakítjuk át különféle szükségjeink kielégítésére. A munka visz előbbre a szellemi fejlődés, a haladás útján. A munka az általános, közös adó, melylyel mindnyájan: gazdagok, szegények, műveltek, műveletlenek, tudósok, tudatlanok, eszesek és gyámoltalanok, egyaránt tartozunk, még pedig tehetségeinkhez képest, azon társadalomnak, melynek mindent köszönhetünk.¹

Legrégebbi adataink az **Egyiptomból** vannak, a görögök jóvoltából, akik Egyiptomba utaztak ha ismereteiket bővíteni akarták. Az egyiptomiak az istenek nevében zsarolták a népet, teljhatalmat gyakoroltak rajtuk, megakadályozva a szabadság, illetve a szabad munka fejlődését. Kasztrendszer volt náluk, ami azt jelentette, hogy a papok, harcosok és a király birtokolták az összes földet, míg a földművelők majdnem rabszolgákként dolgoztak, az iparosok és pásztorok pedig a legnagyobb szegénységben és nyomorban éltek.

Az egyiptomiak nagyban előmozdították a műveltséget, főleg a mértanban, különösen a föld mérésénél, csillagászatban, gyógyászatban ismerjük felfedezéseiket, továbbá szövet-, üveg- és bőrkészítésük, aranyműveseik voltak híresek. Az aranygyűrűket pénz gyanánt használták.

„Csupán a munka által nyerünk meg mindent az istenektől.” Mondta 24 századdal ezelőtt Epicharmós, a görög költő és vígjátékíró. Ez lett a **görög nemzet** jelszava. Az egész világtörténelemben a görögök fejlesztették leginkább a közművelődést. "Szabaddá és felvilágosodottá pedig a munka tesz, ott is érte el virágzásának legfényesebb korszakát." Az ország nagysága a munkaszeretet és tevékenység következménye volt. A tudományokat is a görögök alkották meg. Ők csoportosították össze az addigi találmányokat, rendszeres osztályozást és tanításmódokat alkalmaztak. Óriási haladást értek el a mennyiségtanban, a mértanban, és a csillagászatban. Ők kezdték meg a "fűvésztant" és orvosi tudományokat. (Hippocrates, Archimedes, Aristoteles, Ptolomeos megannyi halhatatlan név). A munkát tisztelték, s a polgárok kötelességévé tették, a durvább munkákat azonban rabszolgákkal végeztették.

¹ De Gerando Antonina: A munka történetének rövid vázlatja Légrády Testvérek Budapest, 1880.

A **római nemzet** főképp hódító nemzet volt. "Minden római polgárnak joga volt katonáskodni, a római nemzet ezt a köztársaság fénykorában jognak tartotta, nem pedig kötelességnek." Egy nép se mutatott annyi tiszteletet a törvények iránt, mint a rómaiak, alkotmánya az önigazgatás remekműve. Minden munkát rabszolgákkal végeztettek és e miatt a munkát magát lealázónak tartották. Még Cicero is, aki gyönyörűen írt az erkölcsi kötelességekről, azt állítja „hogymindenmű mesterség és ipar aljas és megvetendő, mert semmi nemes nem létezhetik egy boltban vagy egy műhelyben.” "Róma legyőzte a világot, s maga éhen veszett, mert csakis a munka étet, s a munkát megvetette."

A rómaiaknál *kétféle rabszolga* volt: azok, akik uruk házában, az urukért dolgoztak, mint szakácsok, sütők, kovácsok, szobrászok, aranyművesek, vargák, kőművesek építésszek, másolók. Mások pedig a közönség számára dolgoztak, kocsmárosok, marhakereskedők, házalók, vendéglősök, bányászok voltak. A rómaiak remek hídjaikkal, vízvezetékeikkel, útjaikkal, a közhasznú építkezésekkel alkottak maradandót. A római nyelv a tudományos világ általános nyelve lett. A római jog pedig alapul szolgál még most is a jelenkori népek összes törvényhozásának.

A **keresztény vallás** a munka történetére is nagy befolyást gyakorolt. A rabszolgaság intézményét nem támadta meg, sőt elfogadott ténynek tekintette. (Pál apostol Timotheuszhoz intézett első levelében: „Az iga alatt való rabszolgák az ő Uraikhoz minden tisztességgel legyenek, hogy az Istennek neve és a tudomány ne káromoltassék.”) Az erkölcsök azonban szelídültek, s így az új hit megjelenése üdvös volt a munka történetében.

Alexander Severus császár (222-ben), volt a legelső, ki a szabad kereskedelmet és ipart előmozdította. Kiváltságokat engedélyezett a munkásoknak, a kocsmárosokat, vargákat, zöldségárusokat és más boltosokat testületek szerint csoportosította. Az ilyen egyesületek, sok tekintetben megvédték a munkásokat, másfelől viszont a mesterségeikhez láncolták őket, sorsuk nem sokat különbözött a régi rabszolgákétól. Az államnak voltak fegyvergyárai, bányái, sóaknái, pénzverdái, szőnyeg- és kelmegyárai. Ezekben a műhelyekben háromféle munkás dolgozott, a rabszolgák, a felszabadultak és a szabad emberek, akiket a nyomor kényszerített arra, hogy önként beálljanak dolgozni. A legkisebb vétséget is a legkegyetlenebbül büntették. Azokat a ruhafestőket, akik a kelmét festés közben elégették, lefejezték. Tüzes vassal bélyegezték meg karjaikat, s ha megszöktek, azok, akik befogadták őket, a gyár munkásai lettek gyermekeikkel együtt. A magán kereskedők sem voltak szabadabbak, a sütő, a mészáros, élete végéig volt boltjához kötve, sőt még halála után is fiának vagy vejének kellett utána következnie.

A **IX. században** már csakis földesurakat találunk, akik birtokaikon éltek rabszolgákkal és jobbágyaikkal körülvéve. A rabszolgákat mindinkább a jobbágyok váltják fel. A jobbágy csak bizonyos mértékben volt urának a rabszolgája, hiszen saját családja lehetett. Azonban a szabad munka ritkább volt mint valaha. A föld a királyé, a harcosoké és az egyházé volt. Itt udvari műhelyekben készítették a szükséges árucikkeket. Kovácsok, aranyművesek, esztergályosok, ácsok, fegyverkészítők, madarászok, serfőzők, sütők, hálövetők, szappanfőzők dolgoztak ezekben a műhelyekben. A finomabb munka, a len és kender szövése, a kelmék festése, ruhaszabás stb. a nők feladata volt.

A **X. és XI. század** a munka történetének talán legszomorúbb korszaka. A hűbéri rendszer majdnem egész Európát ellepte. A hűbérurak önálló kis zsarnokok voltak, elszigetelve éltek váraikban, és csak annyi ipart engedtek, amennyi szükségleteik kielégítésére elkerülhetetlen volt.

A **XI. század** vége felé szokásba jöttek a megváltások. A jobbágyok meghatározott összegek lefizetése után bizonyos megalázó feladatok alól felszabadultak. A felszabadult jobbágy élhetett a polgári jogokkal, szabadon házasodhatott, örökölhette, eladhatott, vehetett stb. Ekkor kezdtek kialakulni a városokban a munkás testületek, melyek eleinte rendkívül szerények voltak, csak lassan-lassan kezdtek "nagyok" lenni, tagjai gazdagodtak, mert "a munka, mikor szabad, még a legrosszabb körülmények közt is maga után vonja a gazdagságot." Ezeknek a társulatoknak idővel jövedelemhez jutottak, meghatározott törvények szerint szervezkedtek, tisztviselőket neveztek ki, s miután alapszabályaikat a főurak elismerték, a hűbéri rendszer intézményei között foglalhattak helyet. Így keletkeztek a céhek.

A **XII. században** végre újra megjelenik a szabad munka, s bármilyen kezdetleges volt, már ekkor is rendkívül nagy horderejű tényező lett a művelődés történetében, mert ennek köszönhető a középosztály azt, hogy keletkezett, és megerősödött.

A **XIII. században** a céhek csupán kiváltságaik épen tartásával törődtek, egymással is háborúskodtak, a nagyobbak elnyomták a gyengébbeket. Az iparágak közül egyedül azok emelkednek, melyek az egyház igényeit elégítik ki. Az építészet, templomi falfestés, üveg-festés, bibliamásolás, aranyműves munka.

A **XIV. század** a nagy ellentétek százada. A legnagyobb nyomort és a legragyogóbb fényűzést lehetett egymás mellett látni. Ekkor keletkeztek a mesterlegények társulatai.

A **XV. században** a mesterlegények városról városra jártak, tapasztalás szerzés céljából, ez némiképp ellensúlyozta a céhek merev, változtathatatlan szabályait. Ha egy ifjú munkás olyan idegen városba ment, ahol soha nem járt, csak bejelentette magát a társulatnál és azonnal testvérként fogadták, munkát szereztek neki, ha beteg volt, ápolták. Ennek a századnak a másik nagy eredménye, hogy ismét fejlődni kezdett a műveltség. Az írók, (Dante, Petrarca, Boccacio), a festők (Giotto, Oreagna) és nem utolsó sorban Guttenberg a "mozgatható betűivel" jelentek meg. A harmadik nagy horderejű eseménye a XV. századnak: Amerika felfedezése. Nem csak egy új világrész lett felfedezve, de az emberi tevékenységnek, a munkának rendkívül nagy lendület adatott, a kereskedelem az egész világra kiterjedő beindulása.

Az **XVI. században** az ipar és művészet összefonódott. Ebben a században a feltalálások egymást követték. Spanyolországban Cervantes és Angliában Shakespeare tűnt fel költészetével, de Rafael, Leonardo da Vinci, Tizian, Michelangelo is megjelent művészetével. Ebben a korban találták fel az edények zománcozását. A tudományok terén, az orvostan fejlődött a legjobban. Kopernikusz felfedezése is e korban született. Ekkor indították be a legelső népiskolát és a postarendszert. A selyem, az arany és ezüst kelmék készítése is tökéletesedett. A velencei tükrök és üvegek Európa szerte híresek voltak. Kitűnt a XVI. század a bútorok, ékszerek, szőnyegek készítésében.

A **XVII. században** éppen olyan volt a munkás testületek szervezete, mint az előző században. Nem csak a tengeri kereskedelem, de a szárazföldi is mindinkább elterjedt. Ez a század a rézmetszés fénykora volt.

A **XVIII. század** az eszmék százada, megalkották a vegytant feltalálták a gőzgépet, a léghajót, és a villany erejét is használni kezdték.

Az emberiség történetében a fejlődés, ha visszalépésekkel is, de halad előre. E haladás legnagyobb tényezője mindig is a munka volt. A kutatások, a tanulás, a munka segítheti elő egy nemzet haladását. Ha egy nemzet nagy akar lenni, vagy csupán fenn akar maradni, akkor a munkát tisztelni, szeretni kell, ahogyan azt a **XIX. század** megköveteli.²

A NŐI MUNKA RÖVID TÖRTÉNETE

A női munka története valahol a barlangrajzok idejében kezdődhetett. Ez elment vadászni, ez meglőtte, ez hazavitte. Az asszony pedig (aki úgyis otthon maradt az egyik utódot szoptatni, a másikat megtanítani a barlangtakarítás rejtelmére) megsütötte. Ez a helyzet aztán konzerválódott is párezer évre. A teremtés koronái magukhoz ragadták a barlangtól, kunyhótól, palotától távolabb eső tennivalókat, miközben a női nem helyét kijelölték a ház közvetlen közelében. Ha történelmi távlatokban kívánjuk vizsgálni a nők munkához való jogát, megállapítható, hogy dolgozni éppenséggel nemhogy joguk, de kötelességük volt a kezdetek kezdetétől. Miközben ugyanis a férfiak – társadalmi helyzetüktől függően – valamilyen konkrét szakmában tevékenykedtek (legyen szó itt akár a szövőmesterek céhéről, akár a keresztes háborúk dicső lovagjairól), addig a nők általában közelebbről meg nem nevezett feladatokat láttak el "a háztartásban".³

² Forrás: De Gerando Antonina: A munka történetének rövid vázlata Légrády Testvérek Budapest, 1880.

³ Fekete Bernadett: A női munka története (Internet)

A **tizennyolcadik és tizenkilencedik** században sem panaszkodhattak a nők a munka hiányára, de szinte csak fizikai munkát végeztek a mezőgazdaságban, a gyárakban, általában feleannyi fizetésért, mint a férfiak. Az **1880-as évektől** kezdve ugyanis a női munka nem csupán egyes iparágakban (pl. nyomdaipar), hanem a gyáripar több területén is rohamosan tért hódított. A Nőképző Egylet, ha lassan haladt is, de egyre sikeresebben küzdött a nők tanulási, és így hivatalviselési jogaiért. Az egylet gimnáziumában 1896-tól az egyetemi előkészítés érdekében rendszeres latin nyelvű tanítás folyt. A lányok középfokú oktatását az **1916-ban** kiadott miniszteri rendelet szabályozta, mely azért is jelentős, mert sok olyan pályát nyitott meg a nők előtt, amelyek korábban zárva voltak. E szabályzat szerint ugyanis a leánygimnáziumok érettségi bizonyítványával a nőhallgatók továbbtanulhattak már a tudományegyetemek adott fakultásain, a polgári iskolai tanárképző intézetben, a rajztanárképző főiskolán, a kereskedelmi, színművészeti akadémiákon.

A **huszadik század közepére** egyértelművé vált, hogy a nők egyenrangú partnerei a férfiaknak a munka terén, legyen szó szellemi képességekről, szervezőképességről, kreativitásról, vagy akár versenyszellemről és kitartásról. Mind többször nyílt alkalmuk bizonyítani a nőknek képességeiket a hivatalokban éppúgy, mint a tudományos életben, beosztotti státuszban csakúgy, mint vezetőként.

A **huszonegyedik században** az esélyegyenlőség, az azonos jogok kérdése már nem a művelődéshez, hivatalviseléshez kapcsolódik. Elméleti, jogi akadályok már nincsenek annak, hogy nők is megszerezzék a szükséges ismereteket, illetve hogy a megfelelő szaktudással el is helyezkedhessenek.⁴

A SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYI FOGLALKOZTATÁS FEJLŐDÉSÉNEK TÖRTÉNETE

A "szociális munka" a női munkához hasonlóan már az őskorban elkezdődött, ahol kölcsönösen támogatták, segítették egymást az emberek. A korai osztálytársadalmakban az idős embereket tiszteletben tartották, ám a fogyatékosok helyzete nagyon nehéz volt. Csak azok élvezhettek védelmet és biztonságot, akik a kolostorokba vagy a kolostorok mellett létesített menedékházakba kerültek be. A kereszténység elterjedésével az idősekről való gondoskodás gyermeki kötelesség lett. A kapitalizmusban a vagyonnal rendelkező idős emberek sorsa vagyonuktól függött, a várható örökség fejében a család gondozta idős hozzátartozóját.

⁴ Fekete Bernadett: A női munka története (Internet)

Az egyház mindig is kötelességének tartotta a szegényekről, elesettekről, idősekről, betegekről való gondoskodást. Az egyházi **ispotályházak** a magatehetetlen öregek, betegek, csavargók, koldusok számára nyújtottak segítséget. Eleinte az ispotályokban az ápolást, a szükséges teendőket **maguk a betegek végezték**, a XVII. században azonban már találkozunk a **gondozómester** fogalmával. A **XIX. század** elején rendszeressé vált néhány személy alkalmazása az ispotályokban, akik a takarítás mellett ápolást is végeztek.

A munka tehát az emberiség kialakulásával egyidős, ez a tevékenység segítette fennmaradását. A munkavégzés az ember életének részévé vált, nem csak szükségletei kielégítése érdekében dolgozott, hanem kedvtelésből, szórakozásból, munkáival mások örömeire is dolgozott. (festők, írók, költők, szobrászok, aranyművesek, stb.).

A szociális intézményrendszerben is nagy jelentősége van a munkának, a foglalkoztatásnak. A munka az ember életében központi helyet foglal el, a **hasznosság** érzését adja. A tétlenség nyugtalanná, türelmetlenné teszi az embereket, mely nem csak a kedélyükre, közérzetükre, de egészségi állapotukra is károsan hat.

„A foglalkoztatás mindaz a célszerű és hasznos, rendszeres fizikai, szellemi szórakoztató tevékenység, amely által életük tartalommal tölthető meg, melynek segítségével – képességeik, hajlamaik felhasználásával – fenntartható és feléleszthető bennük az önbecsülés, a hasznosság és az emberek társadalmába való tartozás érzése. Segítségével megtalálhatja továbbra is bárki a helyét és szerepét, megtarthatja testi–szellemi aktivitását és része lehet a cselekvő ember életében olyan fontos sikerélményben.” (Aranyosi Andrásné: tevékenység, szép öregség).

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK A FOGLALKOZTATÁSRÓL

Az egészséges élet alapja a rendszeres tevékenység, amely az embert a hasznosság tudatával tölti el, ezáltal fokozza az önbecsülést, segíti a szervezet normális működését és lassítja az öregedés folyamatát is. (Sáhó Erzsébet)

Minden tevékenység célja egyfajta ésszerű eredmény elérése. Tudnunk kell tehát, hogy mit csinálunk, és mit érünk el termékünkkel. Nagyon fontos azonban, hogy a munka, a **foglalkozás, a foglalkoztatás feleljen meg az életkorának, a foglalkoztatott személyiségének, testi–lelki és egészségi állapotának. Főleg az idősek és a fogyatékosok tekintetében ne legyen megerőltető.**

Az idős emberektől sokszor lehet hallani, hogy amíg dolgozni tudok, addig nincs semmi baj, s általában a dolgozni tudás alatt a fizikai munkát értik. A kor előrehaladtával, vagy betegség következtében az emberek fizikai ereje csökken, vagy teljesen elvész. Ez segíti elő azt a gondolatot, hogy minek is élek, ha már nem tudok semmit csinálni, a feleslegessé válás érzése folyamatosan fokozódik. Ez pedig segíti a kóros öregség és betegségtudat kialakulását. A tétlenség nem csak a körérzetre hat károsan, hanem az egészségre is. A tétlenül „ücsörgő” ember türelmetlenné válik, szellemi és testi ereje rohamosan csökken. Ennek elkerülésére egyetlen lehetséges segítség van, a foglalkoztatás.

1. A foglalkoztatás **tervezésével, szervezésével** többfajta célt érünk el:

- hasznos időtöltést biztosítunk az ellátást igénybe vevő számára,
- felesleges energiáit lekötjük,
- gondolatait problémáiról eltereljük,
- szórakoztatást biztosítunk számára,
- új ismeretek szerzését tesszük lehetővé, és még sokáig lehetne sorolni.

A foglalkoztatás tervezése és szervezése soha ne történjen az ellátott nélkül. A foglalkozást, foglalkoztatást vezető ismertesse javaslatait, mondja el az egyes foglalkoztatási forma előnyeit, hátrányait, de közösen döntsenek a megvalósításról.

2. A foglalkoztatás **eredménye** lehet:

- az aktivitás kiélése,
- a derűs kedély, jó hangulat,
- tanultabb, műveltebb gondolkodásmód,
- megfelelő magatartás, viselkedés,
- a testi - szellemi frissesség megtartása,
- a mindennapok változatossága, stb.

A foglalkoztatás célját minden esetben ismertessük, hogy az eredmény elérhetőségét figyelemmel kísérhessék az ellátottak.

3. A foglalkoztatás **haszna** lehet:

- a testi - lelki állapot karbantartása,
- ismeretek szerzése,
- a figyelem, a megfigyelőképesség, az emlékezés ébrentartása,
- koncentráció képesség elősegítése, stb.

A foglalkoztatás hasznosságának célját előre meg lehet beszélni az ellátottakkal. Legyenek tisztában azzal, miért is történik a foglalkozás, foglalkoztatás.

4. A foglalkoztatás elvei:

A foglalkoztatásnál nagyon fontos a

célszerűség, – feltétlenül legyen a tevékenységnek meghatározott célja, a céltalan, semmire sem jó tevékenység a semmittevésnél is rosszabb hatással van az emberekre.

önkéntség, – a foglalkoztatás az idősök körében soha nem lehet kötelező. Meggyőzéssel, kedvességgel, hasznosságának hangsúlyozásával kell rávinnünk az idős embert, hogy akarjon a tevékenységben részt venni.

folyamatosság, – a tevékenység valamilyen formáját a nap meghatározott időszakában folyamatosan kell biztosítani, de ez semmiképpen nem jelenthet egyhangúságot, nem jelentheti a pihenés nélküli munkát.

rendszeresség, – a rendszeresen, következetesen megtartott foglalkoztatásokat megszokják, igénylik és várják az emberek. A tervszerűtlen, szervezetlen foglalkoztatás előbb-utóbb hitelét veszíti, ismételt szervezése falakba ütközhet.

mértéktartó, – az egyén fizikai, egészségi állapotát minden foglalkoztatási formában szem előtt kell tartani. Csak annyit „dolgozzon” az ellátott, amennyit a szervezete tűr, ami jóleső érzéssel tölti el. Ez még akkor is igaz, ha maga az ellátott akar erején felül tevékenykedni.

változatosság, – ez azt jelenti, hogy időnként más-más foglalkoztatási formát alkalmazzunk, más-más tevékenységet kínálunk fel az ellátottnak. Ha ugyanazt a tevékenységet sokáig végzi, unalmassá válik, hosszú távon fásultságot, fáradtságot okoz. De jelenti azt is, hogy a foglalkoztatások formáit cserélgetve szervezzük meg és bonyolítuk le a foglalkoztatást.

értékelés, elismerés, – soha ne maradjon el, ez erőt ad a további feladatok végzéséhez, önbecsülést növel, ösztönző hatású, hiszen a munka legértékesebb jutalma a sikerélmény. A jó munkát mindig el kell ismerni, legyen az a legparányibb tevékenység is.

5. A foglalkoztatás formái

Fizikai foglalkoztatás:

A fizikai foglalkoztatáshoz soroljuk azokat a tevékenységeket, melyek elvégzéséhez az ellátottak testi ereje, tevékenysége szükséges. Legyen az a legapróbb tevékenységi forma, ha igénybe veszi az ellátott fizikai képességét, fizikai foglalkoztatásról beszélünk.

Ilyenek:

- az önellátással kapcsolatos tevékenységek, pl. az öltözködés, ágyazás, tisztálkodás, stb.
- a szűkebb környezettel kapcsolatos tevékenységek, pl. lakáson belüli kisebb takarítás, portörítés, kisebb bevásárlások, egyszerűbb ételek elkészítése, unokák ellátása, stb.

AKTIVITÁS ÉS FOGLALKOZTATÁS INTÉZMÉNYI KERETEK KÖZÖTT

- a bér munka - az alapszolgáltatás esetében nem alkalmazzuk, inkább intézményi keretek közötti tevékenység, pl. intézményen belüli foglalkoztatás, pár órás elfoglaltság jövedelem kiegészítésként, stb.
- a kedvtelésből végzett tevékenység, pl. hímzés, kötés, fafaragás, kertészkedés, stb.
- a nem munka jellegű foglalkoztatás, pl. gyógytorna, séta, reggeli torna, stb.

Mindig csak annyi fizikai foglalkozást végezzen az ellátott, amely örömmel tölti el, nem haladja meg képességeit, nem érzi megerőltetőnek a feladat ellátását.

Szellemi, kulturális foglalkoztatás:

A szellemi, kulturális foglalkoztatás legfőbb célja a szellemi frissesség megőrzése, az elszigetelődés megakadályozása, a külvilággal való kapcsolat fenntartása, a műveltségi szint emelése és az ismeretszerzés.

Ilyenek:

- szavalás,
- felolvasás,
- egy-egy műsor megszervezése, stb.
- a mozi-, színházlátogatás,
- a múzeumlátogatás
- a különböző kulturális eseményeken való részvétel, mely akár egyénileg, akár csoportosan történhet,
- az olvasás, (könyvek, folyóiratok, stb.)
- a rádióhallgatás,
- TV nézés.

Ne maradjon megbeszélés nélkül egyik sem, a foglalkoztatást vezető szervezzen olyan foglalkoztatást is, ahol az olvasott, hallott, látott irodalmi, képzőművészeti műveket, filmeket, közösen megbeszélhetik.

Szórakoztató foglalkoztatás:

Nem lehet szorosan elválasztani a fizikai és a szellemi, kulturális foglalkoztatástól, hiszen mindkét említett foglalkoztatásnak az egyén és a csoport számára is lehetnek szórakoztató formái is.

Ilyenek:

- a hímzés,
- kézimunkázás,
- fafaragás, stb., mely fizikai foglalkoztatás, ugyanakkor szórakoztató is az ellátott számára.

Ugyanilyenek:

- a vetélkedők,
- színjátszó csoport, ki, mit, tud,
- versmondó estek, stb., mely szellemi, egyben szórakoztató foglalkoztatás is.

A szórakoztató foglalkoztatás tulajdonképpen a hasznos időtöltés nem szervezett része, mint például a sakkozás, a kártyázás, a kedvtelésből végzett kézimunkázás, a kirándulás.

Mindhárom foglalkoztatási formának van aktív és passzív formája is. A fizikai foglalkoztatásra legjobb példa, a kertészkedés, melynek passzív formája, ha egy másik ellátott tanácsokat ad a gyomlálás könnyítésére, vagy a virághagymák elültetésére. A szellemi kulturális foglalkoztatásra jó példa a vetélkedő, melynek aktív szereplője maga a résztvevő, passzív szereplő pedig a néző. A szórakoztató foglalkoztatásnál már említés történt a kézimunkázásról, melyben aktív szereplő a hímzést végző, passzív szereplő a tevékenységet szemlélő személy.

6. A foglalkoztatásnak vannak elősegítő és gátló tényezői is:

- legyen ki,
- legyen kit,
- legyen hol,
- legyen mivel foglalkoztatni.

Elősegítő tényező, ha a szociális segítő szívesen végzi közösen a különböző tevékenységet ellátottjával. Ebben az esetben van **aki**, van **akit** foglalkoztasson. A legyen **hol** kérdésre a válasz, hogy a foglalkoztatás bárhol végezhető, ágyban fekvő ellátott esetében éppúgy megoldható, mint az önmagát segítséggel ellátni tudó idős ember otthonában. A legyen **mivel** foglalkoztatni kérdés sem minden esetben pénz kérdése, hogy a szükséges eszközöket megvásároljuk. Egy kis kreativitással biztosan találunk olyan anyagokat, fonalat, vagy bármilyen alkalmas tárgyat, amivel a foglalkoztatás megoldható. Gátló tényező pedig mindennek az ellentéte. Az is lehet, hogy éppen az ellátott van olyan testi - lelki állapotban, hogy ha van is idő a foglalkoztatásra, az ellátottnak nincs „ereje” erre. A hol és a mivel még csak megoldható lenne, de ha nincs ki és nincs kit, akkor a foglalkoztatás elmarad.

A szociális gondozó, aki ismeri, elismeri a foglalkoztatás fontosságát, megtalálja a módját annak, hogy az akadályozó tényezőt, tényezőket kiküszöbölje.

Összefoglalás

A munka, a foglalkozás, a foglalkoztatás az ember életének részévé vált. A szabadidő hasznos eltöltésének igénye mindig központi helyet foglalt el, hosszú múltra vezethető vissza. A szociális intézményi ellátás egyik nagyon fontos eleme a foglalkoztatás. A foglalkoztatás elveinek betartásával, a foglalkoztatás személyre szabott alkalmazásával az ellátottak napjai hasznossá tehetők, a betegség, az öregség, a haszontalanság, a kiszolgáltatottság, az izoláció érzése megszüntethető.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Ez a tananyag a munka történetéről, az aktivitás fontosságáról, a foglalkoztatás intézményi formáiról szól. Olvassa el újra az előző részeket, s írásban foglalja össze a foglalkoztatás jelentőségét.

A foglalkoztatás intézményi formáinak tanulásakor olvassa el ismét az esetleírást, majd próbálja megoldani az önellenőrző kérdéseket. A pontos válaszadás érdekében olvassa el többször a tananyagrészt.

A tananyag elsajátításához szükséges a szakmai szövegnek a megértése, a szakmai szövegnek írásban történő megfogalmazása. Képesse válik a személyre szóló napi- és heti rend kialakítására, a mindennapi tevékenységek elvégzésére, együttműködésre a foglalkozások lebonyolítóival. A tananyag alapján mérje fel az emberi szükségletek rendszerét, a foglalkoztatáshoz szükséges erőforrásokat. Döntésképesége, szervező, kapcsolatteremő és kapcsolatfenntartó és motiváló készsége segíti a személyre szabott foglalkoztatási formák kialakítását. Képes lesz a problémaelemzésre, probléma feltárára, helyzetfelismerésre, gyakorlatias feladatértelmezéssel, értékeléssel az eredményorientált foglalkoztatásra.

Egy - egy rész után feladatot talál, mely feladat megoldásával ellenőrizheti, hogy megfelelően sajátította el a leírt ismereteket.

Mutassa be, milyen foglalkoztatási formákat alkalmazhat az esetben szereplő ellátottak aktivitásához, miért fontos a kapcsolattartás a foglalkoztatás szempontjából!

A large rectangular area with a yellow border, containing ten horizontal lines for writing. A large, faint watermark reading "MUNKANYAG" is visible diagonally across the area.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

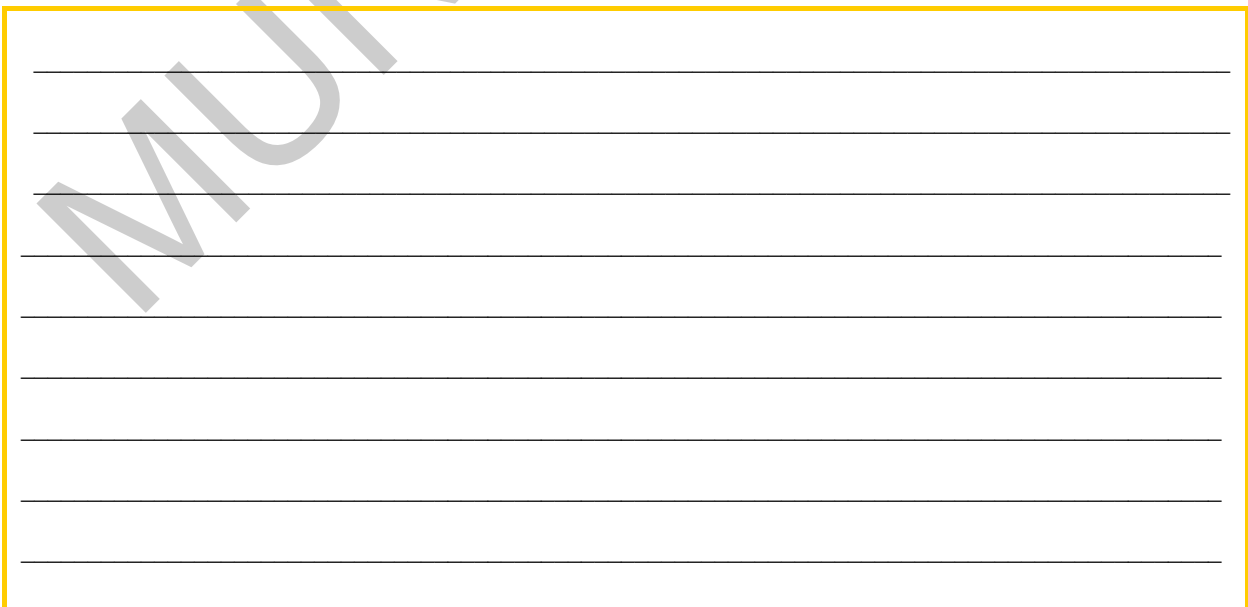
1. feladat

Röviden mutassa be a munka, a női munka kialakulásának történetét!

2. feladat

Ismertesse a foglalkoztatás elveit, eredményét az esetben leírtak figyelembe vételével!

3. feladat

Ismertesse a foglalkoztatás hasznosságát, formáit az esetben leírtak figyelembe vételével!

Blank writing area for the 3rd task, containing 10 horizontal lines. A large, faint watermark reading "MUNKANYAG" is visible diagonally across the page.

4. feladat

Ismertesse a foglalkoztatás szervezésével kapcsolatos teendőket az esetben leírtak figyelembe vételével!

Blank writing area for the 4th task, containing 10 horizontal lines. A large, faint watermark reading "MUNKANYAG" is visible diagonally across the page.

5. feladat

A gyakorlati tapasztalatai alapján mutassa be a foglalkoztatási formákat az esetre vonatkoztatva!

MUNKANYAG

6. feladat

Milyen feladatokat végeznek/hetnek el az ellátottak a kirándulás szervezésével kapcsolatban?

MUNKANYAG

7. feladat

Miért szükséges a nappali intézményekben a foglalkoztatás?

Blank writing area for the answer to question 7, consisting of 12 horizontal lines.

8. feladat

Milyen haszna lehet az esetben szereplő foglalkoztatási formának? A foglalkoztatás minden formáját mutassa be!

Blank writing area for the answer to question 8, consisting of 12 horizontal lines.

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Legrégebbi adataink az **Egyiptomból** vannak. Előmozdították a műveltséget, a mértant, a föld mérését, csillagászatot, gyógyászatot, továbbá szövet-, üveg- és bőrkészítésük, aranyműveseik voltak híresek. Az aranygyűrűket pénz gyanánt használták.

A világtörténelemben a **görögök** fejlesztették leginkább a közművelődést. A tudományokat is a görögök alkották meg. Haladást értek el a mennyiségtanban, a mértanban, és a csillagászatban.

A **római nemzet** főképp hódító nemzet volt. Egy nép se mutatott annyi tiszteletet a törvények iránt, mint a rómaiak, alkotmánya az öngazgatás remekműve.

A **keresztyén vallás** a munka történetére nagy befolyást gyakorolt.

A **IX. században** az udvari műhelyekben készítették a szükséges árucikkeket. Kovácsok, aranyművesek, esztergályosok, ácsok, fegyverkészítők, madarászok, serfőzők, sütők, hálóvetők, szappanfőzők dolgoztak ezekben a műhelyekben. A finomabb munka, a len és kender szövése, a kelmék festése, ruhaszabás stb. a nők feladata volt.

A **X. és XI. században** a hűbérurak csak annyi ipart engedtek, amennyi szükségleteik kielégítésére elkerülhetetlen volt.

A **XI. században** keletkeztek a céhek.

A **XII. században** újra megjelenik a szabad munka, mely nagy horderejű tényező lett a művelődés történetében, mert ennek köszönhető a középosztály azt, hogy keletkezett, és megerősödött.

A **XIII. században** a céhek csupán kiváltságaik épen tartásával törődtek. Egyedül azok az iparágak fejlődtek, melyek az egyház igényeit elégítik ki. Az építészet, templomi falfestés, üveg-festés, bibliamásolás, aranyműves munka.

A **XIV. században** a legnagyobb nyomort és a legragyogóbb fényűzést lehetett egymás mellett látni. Ekkor keletkeztek a mesterlegények társulatai.

A **XV. században** a mesterlegények városról városra jártak, tapasztalás szerzés céljából. Ennek a századnak a másik nagy eredménye, hogy ismét fejlődni kezdett a műveltség. A harmadik eseménye: Amerika felfedezése. A kereskedelem az egész világra kiterjedt.

2. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: célszerűség, önkéntesség, folyamatosság, rendszeresség, mértéktartó, változatosság, értékelés, elismerés. Derűs kedély, jó hangulat, mindennapok értelme, változatossága.

3. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: testi-lelki állapot karbantartása, új ismeretek szerzése, figyelem, megfigyelőképesség, emlékezés, koncentráció képesség.

4. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

5. feladat

A hallgató gyakorlati tapasztalata szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

6. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: tervezés, szervezés, toborzás, szükséges "kellékek" összeírása

7. feladat

A nappali intézmények, mint ahogyan az a nevében is szerepel, nappali ellátást biztosít az oda járóknak. Szabadidejükben a rendszeres tevékenység a hasznosság tudatával tölti el az ellátottakat. Az egész napi tétlenség nyugtalanná, türelmetlenné teszi a klubtagokat, s ez nemcsak kedélyállapotukra, közérzetükre, hanem egészségükre is károsan hat. A tétlenség ezen kívül a feleslegessé válás érzését is fokozza, a kóros öregség és betegségtudatot erősíti. Természetesen csak olyan elfoglaltságot kell biztosítani az ellátottak számára, mely fizikai és egészségi állapotuknak megfelelő. A foglalkoztatás minden formáját alkalmazni kell, így a fizikai, szellemi, kulturális és szórakoztató foglalkoztatás egyaránt hasznosan köti le szabadidejüket. A nappali intézményekben az aktivitás fenntartásának, a foglalkoztatásnak legfőbb célja, hogy a meglévő képességeiket, készségeiket fenntartsuk, fejlesszük, önbecsülésüket, hasznosságukat, a közösséghez tartozás érzését megőrizzük.

8. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: testi-lelki állapot karbantartása, új ismeretek szerzése, figyelem, megfigyelőképesség, emlékezés, koncentráció képesség.

MUNKANYAG

FOGLALKOZTATÁS A SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYI KERETEK KÖZÖTT

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Bentlakásos intézményben az ellátást igénybe vevők karácsonyi ünnepségre készülnek. A foglalkoztatás előkészítő munkálatainak megbeszélésekor döntöttek arról, hogy kik azok, akik mézes süteményből, azok, akik különféle anyagokból (papír, pattogatott kukorica, fafaragás, stb.) készítenek díszeket. Megbeszélték azt is, hogy a település óvodásaival műsort is szerveznek. A műsor terveiben szerepel versmondás, hangszeres zene, népdaléneklés, rövid színdarab előadása, mese a régi idők karácsonyáról. A színjátszó csoport programjának, a verseknek, a népdaloknak a kiválasztása nagycsoportos megbeszéléseken zajlik.

A karácsonyfa feldíszítése, a közösségi, ünnepi programok megtartására a terem kialakítása a gondozónő segítségével, az ellátottak közreműködésével történik.

Az előkészületi, szervezési feladatok után kialakítják azokat a csoportokat, akik vállalták a különböző feladatok, programok, tevékenységek teljesítését az ellátottak közül.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A gondolatok elterelésének, irányításának különösen nagy jelentősége van idős korban, amikor az ember könnyen belefeledkezik a problémáiba, erősen kötődik a múlthoz, érdeklődése beszűkül egészségi állapotára, betegségeire. A jól szervezett foglalkoztatás terápiás jellegűvé válhat.

A foglalkoztatás szervezése

A foglalkoztatási elvek csak akkor érvényesülnek, ha maga a felkínált foglalkoztatás jól szervezett formában, folyamatosan működik.

Éppen e cél érdekében napi, heti és havi foglalkoztatási tervet kell készíteni.

A foglalkoztatási terveket team munkában, az ellátást igénybe vevővel közösen kell elkészíteni. Jó, ha alternatív lehetőségeket kínál, hogy lehessen választani a lehetőségek közül, kinek-kinek kedve, fizikai és szellemi terhelhetőségének megfelelően. Személyre szóló foglalkoztatási terv is készíthető, ha az igények ezt indokolják.

Elsőként a havi foglalkoztatási terv elkészítése a célszerű, hiszen egyeztetni lehet a piros betűs ünnepekkel, a név- és születésnapokkal. Ezzel – ha a foglalkoztatás és az ünnep időpontja egybe esik – elérhető, hogy betartsuk a rendszeresség fő alapelvét. A havi foglalkoztatási terv már könnyen lebontható heti, illetve napi rendszerességre.

FONTOS! A napi tervek konkrét időbeosztással készüljenek, s lehetőleg 2-3 nappal korábban ismerjék meg a foglalkoztatásban résztvevők.

Nagyon fontos minden intézményben a fejlesztő foglalkoztatások szervezése. A figyelem, az érzékelés, észlelés, tájékozódás, a mozgás, gondolkodás, emlékezet, beszédképesség fejlesztése, a különböző típusú intézményekben kötelező jellegű. Az idősök otthonaiban is alkalmazható, természetesen az ellátottak kora, egészségi állapota figyelembe vételével. Az idősök esetében nem fejlesztésről beszélünk, hanem a meglévő képességek, készségek megőrzéséről, szinten tartásról. A megfelelő gyakorlatok kiválasztásával elősegíthető az intézményi foglalkoztatás széles körű eredményorientáltsága.

A fejlesztő foglalkoztatásnak az a célja, hogy minden részt vevő személy olyan foglalkoztatásban részesüljön, ahol a megmaradt képességeit a lehető legjobban tudja hasznosítani, valamint az, hogy a foglalkoztatás révén kialakuljon önálló munkavégző képessége.

Vizuális figyelem fejlesztés:

- keresd a párját
- kakukktojás játékok
- melyik nem illik a sorba
- keresd az egyformákat!
- pontok összekötése
- betűtáblában megadott betűk, szavak keresés stb.

Auditív figyelem fejlesztés:

- zörejek
- hangok
- beszéd hallgatása
- taps, koppantás megbeszélte jelre
- ének
- beszéd
- állathangok

- forgalom zaja stb.

Érzékelés, észlelés, tájékozódás:

- azonosság, különbözőség észlelése
- kösd össze játék
- jelöld az egyformát
- színezd az egyformát egyforma színűre
- ritmus követése, utánzása, folytatása
- légzőgyakorlat hangutánzással egybekötve
- ritmus visszatapsolása, kopogása
- hideg-meleg érzékeltetése
- különféle formák, tárgyak felismerése tapintás alapján
- mit rajzolok a hátadra, tenyeredbe

Mozgás:

- szabadmozgásos játékok: csúszás, kúszás, mászás, futás, ugrálás, lépcsőn járás stb.
- az egyensúlyozást fejlesztő játékok, gyakorlatok padon, kötélén, útvonalon, guggolás, fél lábon állás, ugrálás, szökdelés
- koordinált mozgások fejlesztése, ellentétes végtagmozgás, hintázás, lépcsőn járás váltott lábbal, akadályfutás, ugrókötelezés, hullahopp karika használata
- mozgássorok kitalálása, ütemezése
- irányváltások, tempóváltások a mozgásban
- önkiszolgálás
- kézzel végzett mozgások
- szabadon végezhető mozgások: pl. szappan forgatása, masni kötése,
- gyurmázás: gömbölyítés, nyújtás, lapítás, formázás
- színezés különböző nyomatékkal
- formák, betűk, rajzok átírása
- pontok összekötése
- festés ujjal, szivaccsal, ecsettel,
- kéztorna, ujj-játékok, zongorázás, gépelés, ujjbábozás
- Tépés, csipegetés, ollóhasználat, nyírás, gyöngyfűzés, ragasztás, célba-dobó játékok

Gondolkodás:

- keresd a kisképet a nagyképen
- mi hiányzik a képről
- melyek az egyformák: rajzok, tárgyak
- betűhiány szavakban, mondatban
- betűpótlás
- fölösleges betű keresése szavakban
- betűtáblában értelmes szavak keresése
- szóalkotó játék

Emlékezet:

- memória játékok
- mi változott
- tárgyak, nevek visszamondása
- mondókák, énekek
- mondatbővítő játék

Beszédkésztség:

- mondókák, énekek, versek tanulása
- képek megnevezése, értelmezése
- párkereső
- események, mese eljátszása

A fejlesztő foglalkozásokat lehet egyénileg vagy csoportosan tartani, de hat főnél semmiképpen sem legyen nagyobb a csoport. Mindez azért fontos, hogy a foglalkozás vezetője stabilan kézben tarthassa a programot. A foglalkozások hangulata legyen játékos, kreatív, s legfeljebb néha gyakorló jellegű. Sokat segít, ha körben helyezkedünk el.

Fontos a rendszeresség a foglalkozások időpontja és helye tekintetében. Jó, ha hetente többször is van foglalkozás, lehetőleg ugyanazon a napon, ugyanabban az órában.

Egy-egy foglalkozás 30–45 perces lehet, de ha az ellátottak hamarabb elfáradnak, nem szabad mereven ragaszkodni az időhöz.

FOGLALKOZTATÁS A NAPPALI ELLÁTÁSBAN

A **nappali ellátásban történő szolgáltatás célja**: a hajléktalan személyek, és a saját otthonukban élő 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló személyek nappali ellátása. Ebben az ellátási formában részesíthetők a fekvőbeteg- gyógyintézeti kezelést nem igénylő 18. életévüket betöltött pszichiátriai és szenvedélybetegek is. Ugyancsak a nappali alapszolgáltatás nyújthat segítséget a 3. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, felügyeletre szoruló fogyatékos és autista személyeknek is.

Főbb feladatai:

- Lehetőséget biztosít napközbeni tartózkodásra,
- Lehetőséget biztosít a társas kapcsolatok kialakítására,
- Alapvető higiéniai szükségleteket elégíthet ki,
- Megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A nappali ellátást nyújtó intézményekben komplex gondozási tevékenység történik. Ez azt jelenti, hogy a szociális gondozás elemeinek együttes alkalmazásával történik a gondoskodás. Fontos helyet foglal el a foglalkoztatás az intézmények életében. A nappali ellátás szolgáltatásait igénybe vevők saját otthonukban élnek, de napközben az intézményben tartózkodnak. Az intézményben töltött idő tartalmas eltöltése a cél, hogy az ide járók meglévő képességeiket megtartsák, amennyiben lehetséges azt fejlesszék, önbecsülésüket, hasznosság érzetüket és a közösséghez tartozás érzését alakítsák ki.

Ennek legjobb eszköze a foglalkoztatás. A nappali intézményekben a foglalkoztatás mindhárom formáját, tehát a fizikai, szellemi-kulturális, és szórakoztató foglalkoztatást tervezik és szervezik az ott dolgozók.

Fizikai foglalkoztatásnál a belső és a ház körüli munkák népszerűek.

Ilyenek:

- konyhai munka,
- tálalás,
- terítés,
- vasalás,
- ruhajavítás,
- virágápolás,
- kertészkedés, stb.

Szintén a *fizikai foglalkoztatáshoz* tartozik

- a kézimunkázás,
- szőnyegkészítés,
- barkácsolás,
- játékkészítés,
- karácsonyfa és húsvéti díszek készítése,
- szabás-varrás, főleg farsang idején, stb.

A **szellemi, kulturális foglalkoztatásnál** a cél, a szellemi frissesség megőrzése, fejlesztése, az izoláció megakadályozása, és új ismeretek szerzése. Ennek egyik legjobb eszköze az olvasás, vagy felolvasás. Az intézményekben mindenhol található könyvtár, ahonnan kölcsönözni lehet, vagy napközben olvasgatni, illetve a folyóiratokat, napilapokat lapozgatják szívesen.

A TV műsorok, közösen nézett filmek, vagy a színházban látott előadás közös felelevenítése, megbeszélése is nagyszerű szellemi frissesség megőrző program. Az ünnepekre való készülődés, az elkészített díszek, a megtanult szerepek, versek, az óvodások, iskolások előadásainak megtekintése, saját maguk gyártotta ajándékok átadása pezsgővé teszi az intézményi életet, közösséggé formálja az odajárókat.

A népi hagyományok őrzése – régi népdalok, népmesék megörökítése, régi tárgyak, eszközök gyűjtése is hasznos elfoglaltságot jelenthet. A kirándulások szervezése hosszú előkészítő munkát kíván, melyben szívesen vesznek részt az ellátottak. Ha erre nincs mód, egy-egy közös séta, másik intézménybe látogatás is **szórakoztató** foglalkoztatást jelent.

A nappali intézményekben való foglalkoztatásnak ezernyi módja lehet még. A lényeg az, hogy ne egy-egy foglalkoztatási formát tervezzünk és szervezzünk, hanem mindhárom formát alkalmazzuk a foglalkoztatás során.

FOGLALKOZTATÁS AZ ÁLLANDÓ ÁPOLÁST, GONDOZÁST ÉS ÁTMENETI ELHELYEZÉST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEKBE

Az **ápolást, gondozást nyújtó intézmény** az ellátást igénybe vevő részére teljes körű ellátást biztosít, tehát fizikai, egészségügyi, mentális és életvezetési segítséget nyújt. Az ellátást igénybe vevőt szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban kell részesíteni.

Főbb feladatai:

- Legalább napi háromszori étkeztetés,
- Szükség szerint ruházattal, való ellátás,
- Mentálhigiénés gondozás,
- Egészségügyi ellátás,
- Lakhatás biztosítása.

Típusai:

- Idősek otthona (az a 18. életévét betöltött személy is felvehető, aki nem tud önmagáról gondoskodni).
- Pszichiátriai betegek otthona (3 hónapnál nem régebbi szakorvosi vélemény szükséges a bekerüléshez)
- Szenvedélybetegek otthona (önálló életvitelre időlegesen nem képes, szomatikus és mentális állapotát stabilizáló javító kezelést igényel, 3 hónapnál nem régebbi szakorvosi szakvélemény szükséges a bekerüléshez)
- Fogyatékos személyek otthona (az vehető fel, akinek oktatása, képzése, foglalkoztatása, valamint gondozása csak intézményi keretek között lehetséges. Elkülönítetten kell megszervezni a kiskorúak és a felnőttek, valamint az enyhe értelmi fogyatékos személyek és a középsúlyos, vagy súlyos értelmi fogyatékos személyek ellátását, rehabilitációját.)
- Hajléktalanok otthona. (kora, egészségi állapota miatt tartós ápolást, gondozást igényel.

Az **átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények** célja: azoknak az időskorúaknak és a 18. életévüket betöltött személyeknek az ellátása, akik önmagukról betegségük vagy más ok miatt időlegesen nem képesek önmagukról gondoskodni.

Főbb feladatai:

- Legalább napi háromszori étkeztetés,
- Szükség szerint ruházattal, való ellátás,
- Mentális gondozás,
- Egészségügyi ellátás,
- Lakhatás biztosítása.

Típusai:

- Időskorúak gondozóháza, (időskorúak, vagy a 18. életévüket betöltött személyek, akik ideiglenesen nem képesek önmagukról gondoskodni)
- Fogyatékos személyek gondozóháza, (akiknek ellátása családjukban nem biztosított, vagy az átmeneti elhelyezést a család tehermentesítése teszi indokolttá)
- Pszichiátriai betegek átmeneti otthona, (akiknek ellátása átmenetileg családban vagy más intézményben nem megoldható, tartós bentlakásos intézményi elhelyezése nem indokolt)
- Szenvedélybetegek átmeneti otthona, (akinek ellátása átmeneti jelleggel családjában vagy lakókörnyezetében nem oldható meg)
- Éjjeli menedékhely, (önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személy éjszakai pihenését segítő szolgáltatás)
- Hajléktalan személyek átmeneti szállása (aki az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képes önellátásra)

Az ápolást, gondozást és átmeneti elhelyezést nyújtó (továbbiakban bentlakásos intézmények) mindent meg kell tennie az ellátást igénybe vevő testi-lelki aktivitása fenntartásának, megőrzésének érdekében. Az ellátást igénybe vevő korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével szükséges szervezni:

- az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket (séta, sporttevékenység, fekvőbetegek levegőztetése, ágytorna stb.),
- a szellemi és szórakoztató tevékenységeket (pl. előadások, olvasás, felolvasás, rádióhallgatás, tévézés, kártya- és társasjátékok, vetélkedők, zenehallgatás stb.),
- a kulturális tevékenységeket (pl. rendezvények, ünnepek, névnapok, színház-, mozi-, múzeumlátogatások, kirándulások, kiállítások stb.).
- Az aktivitást segítő tevékenységeket előre kell tervezni és a megvalósítás folyamatosságát, rendszerességét biztosítani szükséges.

A bentlakásos intézmény az ellátottak meglévő képességeinek szinten tartása és fejlesztése érdekében szocioterápiás foglalkozásokat szervez. A szocioterápiás foglalkozások formáit az ellátást igénybe vevő életkorának és egészségi állapotának, képességeinek megfelelően kell megválasztani, az egyéni gondozási, fejlesztési tervben, illetve rehabilitációs programban megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban.

A szocioterápiás foglalkozások formái:

- a munkaterápia,
- a terápiás és készségfejlesztő foglalkozások,
- a képzési célú foglalkoztatás

A **szocioterápia** olyan módszerek összessége, amelynek célja egy adott személy érzelmi, viselkedési zavarainak megszüntetése, annak a (természetes vagy mesterséges) társadalmi csoportnak a tagjaival létesített emberi kapcsolatok értelmes felhasználásával.

A munkaterápiában azok az ellátottak vehetnek részt, akik a szakértői vélemény, vagy az intézményvezető megítélése szerint – nem alkalmasak a szociális foglalkoztatás keretében történő munkavégzésre.

A munkaterápia elsődleges célja a munkaképesség **fejlesztése** vagy **szintentartása** annak érdekében, hogy az ellátott alkalmassá váljon a szociális foglalkoztatásban való részvételle. A munkaterápiára egyebekben a terápiás és készségfejlesztő foglalkoztatásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az ellátott munkaterápiájára fordítható idő nem érheti el a napi négy órát és a heti húsz órát nem haladhatja meg.

A munkaterápiában részt vevő ellátott munkaterápiás jutalomban részesíthető. A munkaterápiás jutalom gyakoriságáról, a jutalomban részesülő személyekről, valamint annak alkalmankénti összegéről a munkaterápiában való részvétel figyelembevételével az intézmény vezetője határoz.

A terápiás és képességfejlesztő foglalkozás célja a **megmaradt képességek fejlesztése, szinten tartása**. A terápiás foglalkozás szervezhető az intézmény környezetében, foglalkoztató helyiségben és az intézményen kívül is.

A terápiás és képességfejlesztő foglalkozásból származó eredmény az intézményben nyújtott ellátás színvonalának emelésére, valamint a foglalkozásban közvetlenül részt vevők díjazására fordítható. A foglalkozásban közreműködő személyek díjazásának mértékét a házirend határozza meg.

A képességfejlesztő foglalkozás szervezésére akkor kerülhet sor, ha a munkavégzés intézményen belüli – házirendben rögzített – feltételei adottak. A terápiás és képességfejlesztő foglalkozás keretében kreatív, művészeti, mozgás- és játékterápiák is szervezhetőek.

7. FOGLALKOZTATÁS A REHABILITÁCIÓS INTÉZMÉNYEKBEN

Rehabilitációs intézmények célja: önálló életvezetési képesség kialakítása, képzés, oktatás, átképzés és rehabilitációs célú foglalkoztatás – családi és lakókörnyezetbe történő visszatérés – utógondozás!

Főbb feladatai a személyi szükségletek kielégítése mellett:

- Előkészíti a bentlakók családi és lakóhelyi környezetbe történő visszatérését,
- Megszervezi az intézményi ellátás megszüntetését követő utógondozást.

Típusai:

- Pszichiátriai betegek, (azt a 18. életévét betöltött személyt kell ellátni, aki rendszeres vagy akut gyógyintézeti kezelésre nem szorul, és utógondozására nincs más mód)
- Szenvedélybetegek, (azt a 18. életévét betöltött személyt kell ellátni, aki rendszeres vagy akut gyógyintézeti kezelésre nem szorul, és utógondozására nincs más mód)
- Fogyatékos személyek (akiknek oktatása, képzése, átképzése és rehabilitációs célú foglalkoztatása csak intézményi keretek között oldható meg)
- Hajléktalan személyek (aki önként vállalja a rehabilitációs célú programban való részvételt) rehabilitációs intézménye.

A rehabilitációs intézményi keretek között indokolt biztosítani annak a rászoruló személynek az elhelyezését, akinek az egészségi, a pszichés, a mentális, a szociális állapota a rehabilitáció több területén, együttesen zajló, komplex, átfogó segítséget igényel és ennek hatékony megoldása ambuláns formában vagy más intézményi keretek között nem valósítható meg.

A fogyatékos személyek rehabilitációs intézményébe való bekerülést megelőzően pálya- és munkaalkalmassági vizsgálatot kell végezni.

A rehabilitációs intézmény feladata az intézményi ellátást igénybe vevő önálló életvezetési képességeinek kialakítása, illetve helyreállítása, fejlesztése, továbbá a társadalomba történő be-, illetve visszailleszkedésének támogatása és az utógondozás megszervezése.

A rehabilitációs intézmény a komplex rehabilitációs tevékenység részeként az ellátást igénybe vevők életkora, mentális állapota és egészségi állapota szerint, a személyre szabott rehabilitációs programnak megfelelően

- iskolarendszerű, iskolarendszeren kívüli vagy tanfolyami oktatást, képzést nyújt, valamint szervezi az ezekhez történő hozzájutást, különös tekintettel az integrált oktatás lehetőségének biztosítását,
- tematikus foglalkozásokat, szocioterápiás eljárásokat, szocializációs programokat szervez,
- munkavégzési célú foglalkoztatást, képzést vagy képességfejlesztést nyújt,
- szabadidős, kulturális és közösségi programokat biztosít, illetve szervez,

- folyamatosan biztosítja az egyénre koncentráló szociális, pszichés és mentális segítséget.

Abban az esetben, ha az ellátást igénybe vevő lakóhelyén vagy ahhoz legközelebb eső településen védett munkahely, célszervezet, illetve szociális foglalkoztató működik, és ott az érintett foglalkoztatására lehetőség van, a foglalkoztatást ott kell megoldani.

A rehabilitációs intézmény utógondozást is végez, melynek keretén belül többek között a munkahelyi beilleszkedést is segíti.

Szociális intézményi foglalkoztatás

- **Terápiás és készségfejlesztő foglalkozás** kreatív, művészeti, mozgás- és játékterápia, a megmaradt képességek fejlesztése, szinten tartása.
- **Munkaterápiás foglalkozás:** alkalmassá váljon a szociális foglalkozásban való részvételre – nem érheti el a napi 4 órát, és a heti 20 órát. Munkaterápiás jutalom.
- **Képzési célú foglalkozás:** szakmai tanulás, oktatás
- **Munka-rehabilitáció:** megállapodás keretében történő munkavégzés, a munkaképesség, testi és szellemi képesség, munkavégzéssel történő megőrzése, fejlesztése.
- **Fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás:** határozott idejű munkaviszony: munkafolyamatok betanítása, önálló munkavégző képesség kialakítása, helyreállítása, fejlesztése, felkészítése védett munkára, nyílt munkaerőpiacra

Tevékenységek szociális foglalkoztatásban, a munkarehabilitációban, és a fejlesztő felkészítési programokban:

- nyomdai előkészítés, csomagolás
- játékgyártás
- zöldterület kezelés, kertészet
- divatékszergyártás
- mosodai, konyhai kisegítő tevékenység, karbantartás, portaszolgálat, takarítás, ruhajavítás, szőnyeggyártás, rongygombolyítás
- népi kismesterségek
- hivatalsegédi, ügyviteli feladatok
- kisállat gondozás,
- gyertya öntés,
- kosárfonás, stb.

A fejlesztő felkészítő foglalkoztatást azok esetében alkalmazzuk, akik számára a munkaerőpiaci integráció a fejlesztés célja, és munka-rehabilitációt pedig azok számára, akiknek a foglalkoztatás terápiás – azaz gyógyító – funkciót tölt be.

8. FOGLALKOZTATÁS A LAKÓOTTHONOKBAN

A **lakóotthonok** célja: pszichiátriai betegeket, fogyatékos személyeket – ide értve az autista személyeket is – illetőleg szenvedélybeteget befogadó intézményben egészségi állapotuk és önellátásuk mértékének megfelelő ellátás biztosítása.

Főbb feladatai:

- A lakóotthonban elhelyezett személy étkezésének biztosítása,
- Ruházzal, illetőleg textíliával való ellátása,
- Mentális gondozás,
- Egészségügyi ellátás, valamint
- Önálló életviteléhez szükséges feltételek biztosítása.

Típusai és ellátási formái:

- Fogyatékos személyek lakóotthona, – rehabilitációs és ápoló-gondozó célú
- Pszichiátriai betegek lakóotthona, – rehabilitációs célú
- Szendélybetegek lakóotthona, – rehabilitációs célú.

A rehabilitációs célú intézményben az a személy helyezhető el, aki felülvizsgálaton részt vesz, s ennek eredménye, illetve a gondozási terv és egyéni fejlesztés alapján elhelyezése az önálló életvitel megteremtéséhez indokolt!

Az is elhelyezhető lakóotthonban, aki családban él, és képességei fejlesztése és rehabilitációja csak lakóotthoni formában oldható meg, illetve olyan személyek, akik önellátásra legalább részben képesek.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy az idősellátásban – minden szinten – a foglalkoztatás helyett az **aktivitás** kerüljön előtérbe. A fizikai, szellemi-kulturális, szórakoztató programok elnevezéseket az idősök könnyebben fogadják el, szívesebben vesznek részt a szervezési és végrehajtási feladatokban is.

Összefoglalás

A szociális intézményekben folyó foglalkoztatás nagyon fontos része a komplex gondozásnak. Míg az idősök otthonaiban a foglalkoztatás önkéntes, célja a képességek szinten tartása, addig a bentlakásos intézmények többi típusában a meglévő képességek fejlesztésének eszköze. A mindennapi élet tartalommal való megtöltése mellett az önbecsülés, a hasznosság érzés, a közösséghez tartozás tudatát is erősíti. A foglalkoztatás lehet egyéni és csoportos. Ha az ellátást igénybe vevő személyisége az egyéni foglalkoztatást teszi szükségessé, úgy azt kell számára biztosítani. A csoportos foglalkoztatás szükségességét kiemeli az, hogy segíti a beilleszkedést, a társas kapcsolatok kialakulását, a rendszeres tevékenység szeretetét.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A szociális foglalkoztatás fejlesztő– felkészítő, munkaterápiás, rehabilitációs, valamint szocioterápiás alapismeretek témakörben Ön fontos ismereteket fog megtanulni.

Képes lesz arra, hogy felismerje az ellátást igénybe vevő emberek hasznos időöltésére vonatkozó szükségleteit, s képes lesz az ehhez igazodó segítségnyújtásra. Megismeri a foglalkoztatás elveit, hasznosságát, alkalmazható formáit, az egyéni és csoportos foglalkoztatás lehetőségeit.

Megismerkedik a fejlesztő–felkészítő foglalkoztatással, a munkaterápiás foglalkoztatás formáival, a rehabilitációs intézményekben folyó foglalkoztatási módszerekkel, a szocioterápiás foglalkoztatási lehetőségekkel.

Képes lesz az általános ismeretek speciális helyzetben való hatékony alkalmazására, problémaelemzésre, a probléma feltárására. Képes lesz kreativitása segítségével a foglalkoztatást változatossá, fordulatossá, sokszínűvé, eseménydússá alakítani.

Egy – egy rész után feladatot talál, mely feladat megoldásával ellenőrizheti, hogy megfelelően sajátította el a leírt ismereteket.

Foglalja össze, miért fontos tevékenység a szociális intézményrendszer szolgáltatásainál a foglalkoztatás, a készségek, képességek fejlesztése

MUNKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

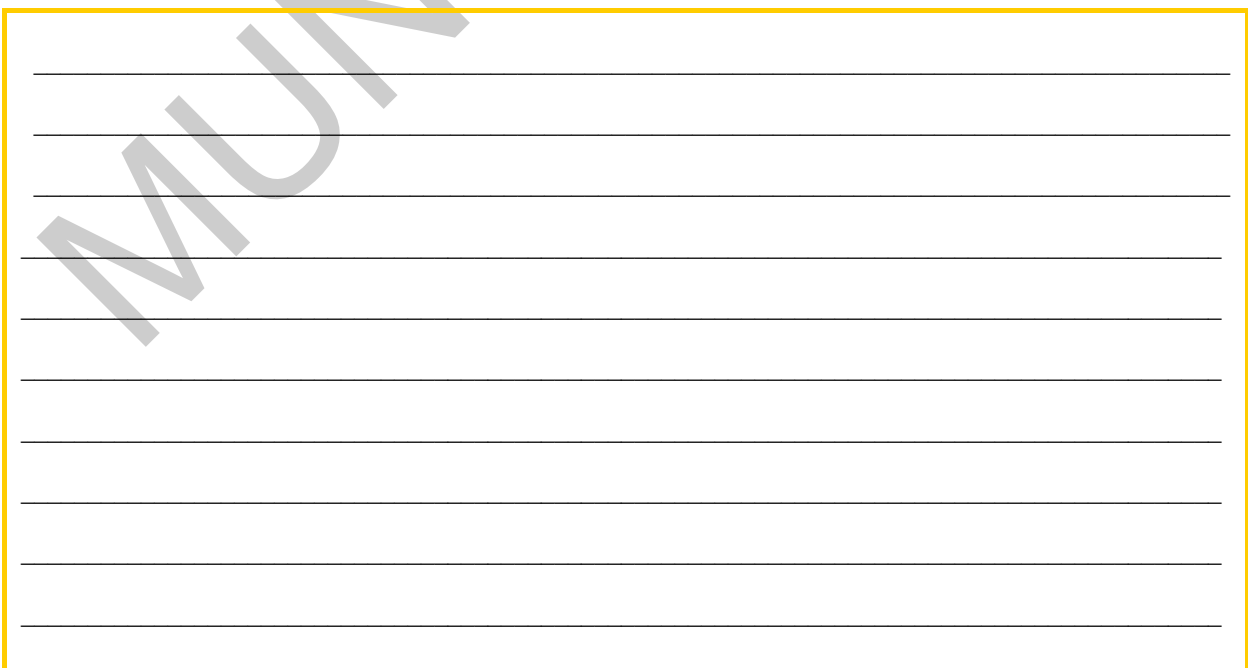
1. feladat

Az esetben szereplő foglalkoztatási formák hozzájárulnak-e a fizikai, és szellemi képességek fejlesztéséhez?

2. feladat

Milyen rehabilitációs lehetőségek rejlenek az esetben leírt célok teljesítése kapcsán?

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: fizikai, szellemi, kulturális, szórakoztató foglalkoztatás aktív és passzív formája

2. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: készségfejlesztés, képességfejlesztés

3. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

4. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: készség-, képességfejlesztés, önállóság, önellátás fejlesztése, hagyományörzés

5. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: Tervezési, szervezési feladatok, díszek készítése, műsorok összeállítása.

6. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: ismeretek szerzése, figyelem, megfigyelő képesség fejlesztése, koncentráció képesség, kézügyesség fejlesztése.

7. feladat

A szocioterápiás foglalkozások formái:

- a munkaterápia,
- a terápiás és készségfejlesztő foglalkozások,
- a képzési célú foglalkoztatás

A **szocioterápia** olyan módszerek összessége, amelynek célja egy adott személy érzelmi, viselkedési zavarainak megszüntetése, annak a (természetes vagy mesterséges) társadalmi csoportnak a tagjaival létesített emberi kapcsolatok értelmes felhasználásával.

8. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsmondát: A munkaterápia elsődleges célja a munkaképesség **fejlesztése** vagy **szintentartása** annak érdekében, hogy az ellátott alkalmassá váljon a szociális foglalkoztatásban való részvételre. A munkaterápiára egyebekben a terápiás és készségfejlesztő foglalkoztatásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

9. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsmondát: A terápiás és képességfejlesztő foglalkozás célja a **megmaradt képességek fejlesztése, szinten tartása**. A terápiás foglalkozás szervezhető az intézmény környezetében, foglalkoztató helyiségben és az intézményen kívül is.

10. feladat

A hallgató egyéni véleménye szükséges az esetben leírtak alapján a feladat megoldásához.

Kulcsszavak: hasznosság érzése, tétlenség káros hatása, kóros öregség és betegségtudat, feleslegessé válás gondolatainak elterelése, közösségbe tartozás.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

De Gerando Antonina: A munka történetének rövid vázlata Légrády Testvérek Budapest, 1880.

Fekete Bernadett: A női munka története (Internet, 2010. július 29.)

Aranyosi Andrásné: Tevékenység, szép öregség Medicina Könyvkiadó Budapest, 1986.

Aranyosi Andrásné: Időskorúak foglalkoztatása a szociális intézményekben Tankönyvkiadó, Budapest, 1989.

Szinten tartó, fejlesztő és terápiás foglalkoztatás Szerkesztette: Dr. Göllesz Viktor A Szociális Munka Alapítvány Kiadványai Budapest, 1993.

Rácz Tiborné: Gondozási ismeretek, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Budapest, 2007.

Hatos Gyula - Kisgyörgyné Cziráki Andrea - Stollár János: Fogyatékosok szociális ellátása, rehabilitációja Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet 2004.

Kelemen Gábor - Csákiné Király Livia: Pszichiátriai és szenvedélybetegek szociális ellátása Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet 2004.

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

AJÁNLOTT IRODALOM

Hatos Gyula: Értelmileg súlyosan akadályozott emberek gyógypedagógiai foglalkoztatása ELTE BGGYFK, 1995

Benczúr Miklósné: Foglalkoztató terápia ELTE BGGYFK 1999.

A szociális ellátórendszer működéséről, kihívásairól – Kapocs könyvek 7. (Szerk.: Balogh Emese, NCSSZI, Bp.: 2004.),

Papp Győző - Lovász Zsuzsanna: Családvédelem, családgondozás Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2004.

Hatos Gyula – Kisgyörgyné Cziráki Andrea – Stollár János: Fogyatékosok szociális ellátása, rehabilitációja Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet 2004.

Kelemen Gábor – Csákiné Király Livia: Pszichiátriai és szenvedélybetegek szociális ellátása Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet 2004.

A szociális szolgáltatások helyzete Magyarországon 2001–2005. Budapest, NCSSZI, 2005.

Kozma Béla: Foglalkoztatáspolitikai Comenius, 2005

Ferge Zsuzsa: Ellenálló egyenlőtlenségek Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, 2005.

Bárdos György: Az élet árnyoldalai: fájdalom, öregedés, halál. Budapest, Scolar, 2006.

Gyarmati Andrea: Idősellátásban dolgozók munkahelyi körülményei Kapocs 5. 2006. 3.

Hegedűs Katalin: A hospice ellátás elmélete / [Budapest] : ETI, 2006.

Időskorú értelmi fogyatékos emberek kísérése, segítése. [Szerk. a Kézenfogva Alapítvány] Budapest, Akad. K., 2006.

Jeszenszky Zita: Demenciával küzdő idős emberek ellátásának irányelvei Kapocs 5. 2006. 6.

Rácz Andrea: Személyes gondoskodást nyújtók munkával kapcsolatos attitűdjének vizsgálata Kapocs 5. 2006. 3.

Széman Zsuzsa – Pottyondi Péter: Idősek otthon, megszokott környezetben, biztonságban. Budapest, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület – MTA Szociológiai Kutatóintézet, Bp., 2006,

Rácz Tiborné: Gondozási ismeretek. [Szociális gondozó és ápoló] [közread. a] Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet. 3. kiad. Budapest, NSzFI, 2007.

Nyitrai Imre: Dolgozók az Aktív Műhelyben Kézenfogva Alapítvány 2007.

Idősgondozás 2007. Geriátriai szolgáltatók kézikönyve. Magyarországi idősothonok, otthoni ápolók és hospice-ok adatbázisa. Bp., Geriáter Service, 2008.

Péntek Beáta – Zoltán László: Idősothonok: hol töltsöm idős éveimet? [Budapest], SpringMed, cop. 2008.

Berszán Lídia: Alkonyidő (Szociális munka idős személyekkel) Kolozsvári Egyetem Kiadó, 2008.

Bass László: Amit tudunk és amit nem... (...az értelmi fogyatékos emberek helyzetéről Magyarországon) Kézenfogva Alapítvány, 2008.

A(z) 1853–06 modul 019–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 762 02 0010 54 01	Gerontológiai gondozó
54 762 02 0010 54 02	Pszichiátriai gondozó
54 762 02 0010 54 03	Szenvedélybeteg-gondozó
54 762 02 0010 54 04	Szociális gondozó, szervező

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
35 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató